

ONDERZOEK NAAR UITINGEN IN WHATSAPPGROEPEN DOOR JFVD-LEDEN

15 DECEMBER 2020

Inhoud

Inleiding	3
Onderzoeksvragen.....	5
Feitenrelaas zoals vastgesteld door de commissie van onderzoek	6
Conclusies met betrekking tot de onderzoeksvragen	8
Aanbevelingen	9
1. Schone lei.....	9
2. Appgroep protocol en zerotolerance beleid.....	9
3. Klachtencommissie.....	9
4. Intensieve screening van sollicitanten.....	9
5. In gesprek met andere verenigingen.....	9
6. Persoonsverwisseling van de 23-jarige student	10
7. Verklaring JFVD en FVD	10

Inleiding

De JFVD, de jongerenorganisatie van FVD, telt bijna 5.000 leden, verspreid over 12 provincies. Per provincie is er een officiële appgroep met daarin 50 tot 150 leden per appgroep. Daarnaast zijn er ook nog privé appgroepen waarin soms ook JFVD leden actief zijn.

Op 20 maart 2020 schreven 19 leden van JFVD een brief, met twaalf punten, waarvan één zorgen met betrekking tot grensoverschrijdende uitspraken van andere leden in privé appgroepen. Hierop is door het bestuur van JFVD schriftelijk gereageerd. Op 18 april 2020 werd door 5 van deze leden een aanvullende brief gestuurd waarin opnieuw onvrede werd geuit over de gang van zaken bij JFVD. Het betrof in grote lijnen twee onderwerpen:

1. Interne gang van zaken bij JFVD.
2. Rechts-extremistische elementen binnen JFVD en de algemene koers van FVD.

Bovendien werd in de brief van 18 april 2020 geëist dat 18 door hen aangewezen JFVD leden “uiterlijk woensdag 22 april 2020 zouden worden geroyeerd”.

Het bestuur van FVD is in haar vergadering van maandag 20 april op deze binnengekomen brief geattendeerd. Afgesproken is om deze brief en bijlage (vele pagina's whatsapp verkeer) te bestuderen, ter behandeling in de eerstvolgende bestuursvergadering.

Het JFVD-bestuur had inmiddels zelf al wel gereageerd per brief. Die brief is ter kennisgeving aan het bestuur van FVD verstuurd.

In haar eerstvolgende bestuursvergadering van 27 april 2020 heeft het bestuur van FVD besloten om onderzoek uit te voeren naar de zorgen zoals geuit in de brief.

Dit rapport is in mei 2020 intern gedeeld en besproken. In dit rapport worden de aanpak en resultaten van het interne onderzoek van FVD weergegeven.

Gedurende dit onderzoek is de kwestie in de media verschenen, namelijk voor het eerst op 28 april 2020¹ in HP de Tijd en nog enkele vervolgartikelen 5 mei 2020² en op 26 mei 2020³. De aandacht en exposure is daarmee significant vergroot.

Het interne onderzoek in mei 2020 is uitgevoerd door Lennart van der Linden, Robert Bor en Gideon van Meijeren.

¹ <https://www.hpdetijd.nl/2020-04-28/forum-voor-democratie-jongeren-fascistisch-en-antisemitisch-in-app-groep/>

² <https://www.hpdetijd.nl/2020-05-05/top-fvd-en-jfvd-wisten-wel-van-appgroep/>

³ <https://www.hpdetijd.nl/2020-05-26/rechterhand-baudet-relatieveerde-holocaust/>

Op 21 november 2020 verscheen een volgend artikel⁴ in *Het Parool* waarin een aantal zaken gesteld werd.

1. Er zou geen schoon schip gemaakt zijn bij JFVD
2. Niet de leden die extreme uitingen hadden gedaan in de appgroepen maar 5 van de klokkenluiders zouden zijn geroyeerd
3. Een 23-jarige student die extreme uitingen zou hebben gedaan was niet geroyeerd maar was benoemd tot coördinator van de appgroep “Hub Zuid-Holland” en medewerker van de Tweede Kamerfractie geworden.
4. Dezelfde 23-jarige student had opnieuw extreme uitingen gedaan in de appgroep “Hub Zuid-Holland”.

Het bestuur van JFVD heeft vervolgens besloten om een vervolgonderzoek te laten doen door Ralf Dekker en Wybren van Haga.

⁴ <https://www.parool.nl/nederland/nazifoto-s-geen-bezwaar-bij-de-jongeren-van-forum-voor-democratie~b634560c/>

Onderzoeksvragen

De volgende onderzoeksvragen zijn geformuleerd:

1. Is het onderzoek dat werd gedaan in mei 2020 volledig geweest en zijn de conclusies en aanbevelingen voldoende opgevolgd?
2. Wat is er misgegaan en hoe heeft het zover kunnen komen dat de in *Het Parool* genoemde 23-jarige student Hub-coördinator van de “Hub Zuid-Holland” appgroep kon worden en tevens stagiair bij de Tweede Kamerfractie?
3. Wat voor maatregelen zouden er genomen moeten worden om herhaling in de toekomst te voorkomen?

Feitenrelaas zoals vastgesteld door de commissie van onderzoek

De onderzoekscommissie heeft alle beschikbare documenten, appberichten en krantenartikelen onderzocht en met een aantal mensen gesproken, waaronder Robert Bor, Lennart van der Linden en Freek Jansen. Hieruit is het volgende gebleken.

1. In mei 2020 deed een FVD-commissie (de Commissie-Mei 2020) onderzoek naar appberichten in privé-appgroepen waarin JFVD-leden actief waren. Het ging toen nadrukkelijk *niet* om appgroepen die werden beheerd door JFVD. Niettemin hebben de commissieleden deze privé-berichten bekeken, en daaruit de conclusie getrokken dat drie leden moesten worden geroyeerd door JFVD, en nog eens drie moesten worden geschorst. Het bestuur van JFVD heeft die conclusies opgevolgd.
2. Bij deze aanbevelingen is door de Commissie-Mei 2020 echter een fout gemaakt: men haalde twee namen door elkaar omdat meerdere JFVD-ers onder dezelfde (voor)naam actief waren in de betreffende appgroep. De latere hub-coördinator en medewerker die naar aanleiding van het onderzoek uit mei 2020 geschorst *had moeten worden* is daardoor abusievelijk *niet* geschorst geweest.
3. Hierdoor wist niemand van de Tweede Kamerfractie noch de persoon in kwestie dat deze persoonsverwisseling had plaatsgevonden toen betreffende persoon solliciteerde voor een bijbaan in het socialmediateam. Was dat wél het geval geweest, dan was hij uiteraard niet aangenomen.
4. Zodra dit feit bekend werd, is de bijbaan van betreffende persoon op de Tweede Kamerfractie direct beëindigd, evenals zijn coördinatorschap in de *hub* van Zuid-Holland.
5. De onderzoekers hebben de nieuwe feiten met betrekking tot de betreffende persoon tevens onderzocht. Door *Het Parool* werd hij beschuldigd van het delen van een SS-leus via een filmpje. Uit ons onderzoek blijkt dat hij hier onmiddellijk op werd aangesproken in de Zuid-Holland appgroep.
6. In het artikel van *Het Parool* staat dat de persoon in kwestie hier “niet op inging”. Dit is echter onjuist gebleken bij bestudering van de exacte berichtengeschiedenis van de appgroep: de betreffende persoon verklaart onmiddellijk dat de leus (die aan het begin van de video in moeilijk leesbare tekst in beeld is) hem “niet is opgevallen”, maar dat het hem ging om de inhoud van de video.
7. Daarnaast bevond *Het Parool* de betreffende persoon schuldig aan het verdedigen van racisme. De onderzoekscommissie heeft de context van zijn opmerking bekeken in de berichtengeschiedenis. De betreffende persoon reageert op een verhaal waarin iemand

een “kanker racist” (sic) werd genoemd na het verdedigen van de traditie van Zwarte Piet. De betreffende persoon merkt naar aanleiding daarvan op dat ‘racist’ steeds meer een geuzennaam begint te worden. De onderzoekscommissie beoordeelt deze meningsuiting in deze context als weliswaar grof maar niet onacceptabel.

8. Volgens *Het Parool* zou daarnaast sprake zijn geweest van een Instagram-pagina die beheerd werd door een JFVD-leden waarop nazistische symbolen zouden worden uitgevent. Geen van de bestuurders van de JFVD had hier kennis van. De account was bovendien afgeschermd als ‘privé-account’ en daarmee voor niet-volgers onzichtbaar gemaakt. Het account is inmiddels verwijderd. Niettemin hebben we kennisgenomen van screenshots van dit account waarin standpunten worden verdedigd die onverenigbaar zijn met de standpunten van FVD. Dit zou normaliter uiteraard tot roeyement leiden, ware het niet dat de persoon in kwestie zijn/haar lidmaatschap zelf al bleek te hebben opgezegd.
9. De onderzoekscommissie heeft naast de onofficiële appgroepen ook 227.718 appberichten bestudeerd die zijn verstuurd in officiële appgroepen van JFVD. Aan de hand van een lijst trefwoorden is gezocht naar berichten van laakbaar karakter. De onderzoekscommissie heeft nadrukkelijk *niet* gekeken naar privé-appgroepen die niet aan JFVD zijn gelieerd, aangezien die niet op redelijke wijze onder de verantwoordelijkheid van JFVD kunnen worden gerekend. Uit een grondige studie van de berichten in de officiële appgroepen blijkt dat met de gehanteerde criteria 19 (van de 227.718) berichten mogelijk grensoverschrijdend waren. Het bleek in deze 19 gevallen op een enkel bericht na te gaan over kwetsende grappen en provocaties. In een aantal gevallen bleken de scribenten van de problematische berichten echter hun lidmaatschap al te hebben opgezegd dan wel te zijn geroyeerd. De onderzoekers trekken hieruit de conclusie dat in de officiële appgroepen van JFVD vrijwel geen grensoverschrijdende berichten zijn verstuurd. En waar dat wel gebeurde, viel het op dat door moderatoren onmiddellijk werd gehandhaafd. Het viel tevens op dat veel deelnemers van officiële appgroepen grotendeels anoniem konden opereren; de enige voorwaarde om toegevoegd te worden aan een officiële appgroep was lidmaatschap van de vereniging.
10. De onderzoekscommissie heeft ook gekeken naar de geroyeerde ‘klokkenluiders’ - zoals ze werden genoemd in de pers. Het is juist dat enkele van de JFVD-leden zijn ontzet uit het lidmaatschap. De vermeende misstanden werden gemeld in een brief ondertekend door negentien JFVD-leden. Slechts vijf van hen werden geroyeerd, omdat JFVD ontdekte dat ze te kwader trouw waren. De anderen zijn nog altijd enthousiast en tevreden lid. Het roeyement werd in het nieuws echter gepresenteerd als een ‘strafmaatregel’ voor het melden van vermeende misstanden. Maar naar onze opvatting heeft het JFVD-bestuur op overtuigende wijze aangetoond dat dit niet het geval was. Uit screenshots blijkt dat degenen die geroyeerd zijn te kwader trouw waren. De vijf geroyeerde leden gebruikten (soms bewust uitgelokte) grensoverschrijdende appberichten als dwangmiddel tegen het bestuur om met onredelijke termijn en zonder de kans hoor- en wederhoor toe te passen, andere leden te royeren. Uit het feit dat ze vervolgens wederom contact met de media leidden wij af dat het JFVD-bestuur hierin de juiste conclusies heeft getrokken.

Conclusies met betrekking tot de onderzoeksvragen

Met betrekking tot de onderzoeksvragen komt de onderzoekscommissie tot de volgende conclusies:

1. Het onderzoek dat werd gedaan in mei 2020 is zeer uitvoerig en volledig geweest en de conclusies en aanbevelingen zijn voldoende opgevolgd.
2. De in *Het Parool* genoemde 23-jarige student is door een ongelukkige naamsverwisseling niet geschorst en iemand met dezelfde voornaam heeft een schorsingsbrief gekregen. Daarna is geen aanvullend onderzoek gedaan maar nadat de fout bekend werd is onmiddellijk ingegrepen en is de betreffende persoon uit zijn functies ontheven.
3. De commissie van onderzoek ziet geen reden voor nieuwe of aanvullende strafmaatregelen richting JFVD-leden, aangezien de conclusies en aanbevelingen uit het mei-rapport integraal zijn overgenomen. Wel doet de commissie de volgende aanbevelingen om in de toekomst te voorkomen dat dit soort zaken opnieuw gebeuren:

Aanbevelingen

1. Schone lei

De onderzoekscommissie raadt aan om alle huidige officiële appgroepen op te heffen. Niet omdat er erge dingen zijn gebeurd, maar om definitief af te rekenen met de beeldvorming. Verder raden we aan de screening van deelnemers van appgroepen sterk te intensiveren voor nieuwe appgroepen.

2. Appgroep protocol en zerotolerance beleid

De onderzoekscommissie raadt aan om een helder protocol op te stellen voor wat wel en niet besproken mag worden in officiële JFVD-appgroepen en een duidelijk sanctiebeleid te hanteren bij overtredingen.

De onderzoekscommissie raadt aan om een zerotolerance beleid te hanteren voor deelnemers die de bepalingen van dit protocol overtreden.

De onderzoekscommissie raadt aan om het niet meer toe te staan dat deelnemers anoniem in appgroepen kunnen deelnemen, maar met hun voornaam en hun achternaam.

3. Klachtencommissie

De onderzoekscommissie raadt aan om een klachtencommissie in te stellen binnen JFVD waar leden terecht kunnen als zij eventuele nieuwe grensoverschrijdende appjes tegenkomen, zodat deze niet onopgemerkt blijven maar effectief aangepakt kunnen worden.

4. Intensieve screening van sollicitanten

Om te voorkomen dat functionarissen worden aangesteld die mogelijk in het verleden laakbaar gedrag hebben vertoond, raadt de onderzoekscommissie aan om tevens de screening van sollicitanten sterk te intensiveren - waar mogelijk met behulp van een lijst bij te houden door de klachtencommissie.

5. In gesprek met andere verenigingen

In bestudering van de hierboven genoemde feiten viel het de onderzoekscommissie op dat andere jongerenverenigingen - met name politieke jongerenverenigingen - ook kampen met vergelijkbare problematiek. Daarom raadt de onderzoekscommissie het bestuur van JFVD aan om de dialoog op te zoeken met andere verenigingen voor een wederzijds leerproces

6. Persoonsverwisseling van de 23-jarige student

In de casus van de 23-jarige student wordt geadviseerd om de zaak alsnog rechtmatig af te doen en de betreffende persoon alsnog te schorsen voor een periode van zes maanden.

7. Verklaring JFVD en FVD

Om misverstanden in de toekomst te voorkomen zou het verstandig zijn indien zowel JFVD als FVD op hun respectievelijke websites een verklaring plaatsen waarin nogmaals klip en klaar afstand genomen wordt van de gewraakte zaken zoals nazisymptieën, racisme, antisemitisme en homofobie.